

Bruselj, 20. junij 2024
(OR. en)

11382/24

SOC 489
EMPL 295
ECOFIN 735

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	11066/24
Zadeva:	Sklepi Sveta o vlogi politik trga dela in spretnosti ter socialnih politik za odporna gospodarstva

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o navedeni zadevi, ki jih je Svet EPSCO odobril na seji 20. junija 2024.

Vloga politik trga dela in spretnosti ter socialnih politik za odporna gospodarstva

Sklepi Sveta

1. OPOZARJAJOČ na sklepe Evropskega sveta z dne 17. in 18. aprila 2024, v katerih je poudarjeno, da je treba zagotoviti celosten pristop na vseh področjih politike, da bi povečali produktivnost ter trajnostno in vključujočo rast v Uniji; POUDARJAJOČ, da je Evropski svet ob pozivanju k novemu dogovoru o evropski konkurenčnosti opredelil spodbujanje visokokakovostnih delovnih mest kot enega od ključnih dejavnikov za izboljšanje konkurenčnosti Evrope, zlasti prek pospešenega uresničevanja – z okrepljenim socialnim dialogom – krovnih ciljev za leto 2030 glede večje udeležbe na trgu dela, preusposabljanja/izpopolnjevanja in vseživljenjskega učenja, odpravljanja vrzeli v spretnostih in delovni sili v kontekstu širših demografskih trendov, vključno z mobilnostjo talentov v smeri proti in znotraj Evropske unije, ter zagotavljanja enakih možnosti; UPOŠTEVAJOČ poročilo na visoki ravni „Much More Than a Market“ (Veliko več kot trg), v katerem je poudarjeno, da se enotni trg lahko naprej uspešno razvija le, če vključuje resnično socialno razsežnost v skladu z načeli evropskega stebra socialnih pravic; UPOŠTEVAJOČ ugotovitve devetega kohezijskega poročila, v katerem je poudarjeno, da je treba regije opremiti s pravim človeškim kapitalom, da bodo lahko izkoristile svoj potencial in tako prispevale k nadaljnji krepitvi enotnega trga;

2. PONOVO POUDARJAJOČ, da lahko napredek pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic – ob ustreznem upoštevanju deljenih pristojnosti ter načel subsidiarnosti in sorazmernosti ter glede na sedanje in prihodnje izzive – prispeva k boljšemu delovanju enotnega trga in hkrati spodbuja navzgor usmerjeno socialno konvergenco v Uniji; v zvezi s tem OPOZARJAJOČ na Mnenje Odbora za zaposlovanje in Odbora za socialno zaščito o prihodnjih prednostnih nalogah politike Unije v zvezi z evropskim stebrom socialnih pravic¹, ki ga je Svet potrdil marca 2024.
3. POUDARJAJOČ, da se blaginja ljudi in gospodarska rast medsebojno podpirata; POUDARJAJOČ pomen reform in naložb na področju politik trga dela in spretnosti ter socialnih politik za spodbujanje gospodarske rasti poleg uresničevanja socialnih ciljev, zlasti zaradi njihovega vpliva na človeški kapital in produktivnost, tudi prek večje inovacijske zmogljivosti in hitrejšega uvajanja novih tehnologij in/ali dodatne delovne sile;
4. v zvezi s tem POUDARJAJOČ, da razprave v Odboru za zaposlovanje in Odboru za socialno zaščito² kot politike, ki bi potencialno imele močnejši dolgoročni vpliv na gospodarstvo, izpostavljajo zlasti politike, ki si prizadevajo za odpravo pomanjkanja spretnosti in neskladja v spretnostih (z izpopolnjevanjem in preusposabljanjem ter vseživljenjskim učenjem) ter povečujejo udeležbo na trgu dela (z aktivnimi politikami trga dela, dobro strukturiranimi sistemi davkov in socialnih prejemkov, zagotavljanjem storitev predšolske vzgoje in dolgotrajne oskrbe ter politikami dejavnega vključevanja in enakosti); POUDARJAJOČ, da lahko politike za preprečevanje bolezni, povezanih z delom, in ponovno vključevanje delavcev na trg dela po bolezni (s politikami zdravstvenega varstva, tudi na področju duševnega zdravja) zmanjšajo stroške brezposelnosti in bolezni ter povečajo produktivnost delovne sile; OPOZARJAJOČ, da lahko poleg tega nekatere socialne politike podpirajo makroekonomsko stabilizacijo tako, da znatno blažijo socialna tveganja in zmanjšujejo povečanja prihodnjih socialnih odhodkov, povezanih z neukrepanjem (s shemami skrajšanega delovnega časa, dobro delujočimi mrežami socialne varnosti in sistemi socialne zaščite ter ustreznimi sistemi minimalnega dohodka);

¹ Mnenje Odbora za zaposlovanje in Odbora za socialno zaščito o prihodnjih prednostnih nalogah politike Unije v zvezi z evropskim stebrom socialnih pravic, ki ga je Svet potrdil 11. marca 2024, dok. 7635/24.

² Mnenje Odbora za zaposlovanje in Odbora za socialno zaščito o dodani vrednosti socialnih naložb in vlogi Sveta EPSCO pri upravljanju evropskega semestra, november 2023 (dok. 15418/2/23 REV 2).

5. POUDARJAJOČ, da dobro zasnovane politike trga dela in spretnosti ter socialne politike za izvajanje načel evropskega stebra socialnih pravic lahko podpirajo tako gospodarske kot socialne cilje; POUDARJAJOČ, da so lahko nekateri izzivi na področju zaposlovanja in spretnosti ter socialni izzivi ozka grla za potencial gospodarske rasti in konkurenčnost, poleg navzgor usmerjene socialne konvergence; POUDARJAJOČ – ob polnem spoštovanju načela subsidiarnosti in delitve pristojnosti –, da so potrebni ambiciozni strukturni ukrepi, ki obravnavajo vztrajno visoke stopnje pomanjkanja delovne sile in spretnosti, strukturne ovire za polno vključevanje premalo zastopanih skupin na trg dela in oseb, ki so od njega najbolj oddaljene, tveganja revščine in socialne izključenosti ter posodobitev sistemov socialne zaščite in vključevanja, tudi glede na zeleni in digitalni prehod ter staranje prebivalstva; hkrati OPOZARJAJOČ, da je treba upoštevati različne nacionalne okoliščine, vlogo in avtonomijo socialnih partnerjev ter pomen izboljšanja učinkovitosti in kakovosti javnih izdatkov;
6. v zvezi s tem PONOVRNO POUDARJAJOČ, da lahko celostni pristop na vseh področjih politike prispeva k usklajenosti politik, tudi v okviru evropskega semestra; POZDRAVLJAJOČ politično razpravo na seji Sveta 12. marca 2024 o socialnih naložbah in reformah za odporna gospodarstva, na kateri so ministri za ekonomske in finančne zadeve ter ministri za zaposlovanje in socialne zadeve razmislili o medsebojnem vplivu politik trga dela in spretnosti ter socialnih politik, gospodarske rasti in fiskalne vzdržnosti, brez poseganja v izvajanje okvir ekonomskega upravljanja;

7. POUDARJAJOČ, da je treba okrepiti z dokazi podprto oblikovanje politik, da bi v celoti zajeli vpliv politik zaposlovanja in spretnosti ter socialnih politik na gospodarsko rast, pa tudi možne učinke ekonomskih politik na udeležbo na trgu dela, revščino in socialno izključenost ter neenakosti; OPOZARJAJOČ, da ocenjevanje gospodarskih učinkov politik trga dela in spretnosti ter socialnih politik kljub napredku pri metodologijah in razpoložljivosti podatkov še naprej predstavlja izzive, na primer v državah članicah z visokim deležem čezmejnih delavcev; zlasti POUDARJAJOČ, da so gospodarski učinki odvisni od zasnove ukrepov politike (kot je trajanje), kontekstualnih značilnosti (na primer v smislu časa in okoliščin na posameznem območju) ter drugih sočasnih ukrepov politike, ki bi jih bilo treba upoštevati; PRIZNAVAJOČ, da so za vsako državo članico značilne različne okoliščine, pravni okvir in upravne zmogljivosti, zlasti v smislu specializiranih človeških virov, za sistematično izvajanje predhodnih, naknadnih in stalnih ocen, tudi v smislu uporabe naprednih metodologij ter zbiranja in uporabe zadostnih in zanesljivih upravnih podatkov za te ocene; v zvezi s tem OPOZARJAJOČ na pomen uporabe upravnih podatkov ter pravočasnosti in podrobnosti statističnih podatkov EU in nacionalnih statističnih podatkov, vključno z razčlenitvijo po spolu;
8. PRIZNAVAJOČ prostovoljna vodilna načela za države članice EU za oceno gospodarskega učinka reform in naložb na področju politik trga dela in spretnosti ter socialnih politik, ki sta jih razvila Odbor za zaposlovanje in Odbor za socialno zaščito in katerih cilj je opredeliti ključne značilnosti in podpirati medsebojno razumevanje metodoloških pristopov in tehnik modeliranja, časovni okvir ocen, dopolnjevanje politik v metodološkem pristopu, razpoložljivost obstoječih kazalnikov, statistične ureditve in dostop do podatkov glede na njihov morebitni nadaljnji razvoj, pa tudi strategije za preglednost/razširjanje –

SVET EVROPSKE UNIJE poziva države članice, naj:

9. preučijo potrebo po okrepitvi svojih zmogljivosti za izvajanje rednih ocen učinka, vmesnih in naknadnih ocen politik trga dela in spretnosti ter socialnih politik, kadar je to primerno, in sicer z oceno njihovega vpliva na zaposlovanje, spretnosti in družbene rezultate ter na gospodarsko rast, konkurenčnost in produktivnost; uporabijo obstoječa finančna sredstva in tehnično podporo, ki so na voljo na ravni Unije, za izboljšanje svojih upravnih zmogljivosti za izvajanje ocen politik;
10. razmislijo o uporabi, kadar je to ustrezno, navedenih prostovoljnih vodilnih načel pri snovanju nacionalnih politik za izvajanje načel evropskega stebra socialnih pravic;

SVET EVROPSKE UNIJE poziva Komisijo, naj:

11. v sodelovanju z državami članicami nadaljuje delo predvsem v zvezi z metodami in tehnikami za merjenje gospodarskih učinkov politik trga dela in spretnosti ter socialnih politik, po potrebi v povezavi z drugimi mednarodnimi organizacijami in ustreznimi deležniki, med drugim s spodbujanjem vzajemnega učenja med državami članicami in preučitvijo možnosti za vzpostavitev vozlišča znanja za nadaljevanje dela, ki se je začelo med španskim in belgijskim predsedovanjem Svetu EU. Takšno vozlišče znanja bi bilo zasnovano tako, da bi se čim bolj zmanjšalo morebitno upravno breme za države članice, saj bi vozlišče temeljilo na obstoječih virih znanja; se posvetuje z Odborom za zaposlovanje in Odborom za socialno zaščito o zasnovi in mandatu vozlišča znanja;
12. razmisli o tem, kako podpreti države članice pri nadaljnjem izboljšanju priprave in uporabe kakovostnih socialno-ekonomskih podatkov v javnih upravah;
13. v sodelovanju z državami članicami dodatno izboljša pravočasnost in razpoložljivost socialnih kazalnikov na ravni Unije (tudi v okviru evropskega statističnega sistema), med drugim z nadaljevanjem dela v zvezi s hitrimi ocenami za skrajšanje časovnega zamika pri ocenjevanju trendov na področju revščine in neenakosti, ter razmisli o tem, kako podpreti države članice pri izboljšanju dostopa do upravnih podatkov za namene ocenjevanja politike in izvajanja ocen učinka ob hkratnem zagotavljanju varstva osebnih podatkov;

14. razmisli o tem, kako okrepiti tehnično podporo, ki je na zahtevo na voljo državam članicam na ravni Unije, zlasti prek Instrumenta za tehnično podporo (TSI), da bi olajšali sistematično pripravo in uporabo ocen ekonomskih učinkov politik trga dela in spretnosti ter socialnih politik in ocen učinka, vključno z ocenami porazdelitvenega učinka;

SVET EVROPSKE UNIJE poziva Evropsko komisijo, Odbor za zaposlovanje in Odbor za socialno zaščito, naj:

15. nadaljujejo delo v zvezi z oceno gospodarskega učinka politik trga dela in spretnosti ter socialnih politik, da bi olajšali ocenjevanje politik in ocen učinka, ki jih izvajajo države članice, pri čemer naj se opirajo na navedena prostovoljna vodilna načela ter upoštevajo prihodnji metodološki napredek in napredek pri razpoložljivosti podatkov;
16. izboljšajo možnosti vzajemnega učenja (tudi s povabilom ustreznim strokovnjakom), da bi dodatno izboljšali skupno razumevanje, kako bolje oceniti gospodarske učinke politik trga dela in spretnosti ter socialnih politik, ter da bi izmenjali izkušnje na področju povezanih nacionalnih primerov reform;
17. v skladu s svojimi pristojnostmi v okviru evropskega semestra še naprej spremljajo učinek politik trga dela in spretnosti ter socialnih politik, ki jih izvajajo države članice, ob tem pa podpirajo izvajanja načel evropskega stebra socialnih pravic in navzgor usmerjeno socialno konvergenco.

Referenčni dokumenti

Sklepi Evropskega sveta z dne 17. in 18. aprila 2024;

Poročilo na visoki ravni „Much More Than a Market“ (Veliko več kot trg), Enrico Letta, april 2024;

Deveto poročilo o ekonomski, socialni in teritorialni koheziji, Evropska komisija, marec 2024;

Mnenje Odbora za zaposlovanje in Odbora za socialno zaščito o prihodnjih prednostnih nalogah politike Unije v zvezi z evropskim stebrom socialnih pravic, marec 2024 (dok. 7635/24);

Mnenje Odbora za zaposlovanje in Odbora za socialno zaščito o dodani vrednosti socialnih naložb in vlogi Sveta EPSCO pri upravljanju evropskega semestra, november 2023 (dok. 15418/2/23 REV 2);

Prostovoljna vodilna načela za države članice EU za ocenjevanje gospodarskih učinkov reform in naložb na področju politik trga dela in spretnosti ter socialnih politik (dok. 10779/24).
